

Gele kornoelje (*Cornus mas* L.)

Vroeg in het voorjaar staat de gele kornoelje al in bloei. Als bezwaar tegen deze bijenplant wordt wel eens aangevoerd dat hij zo vroeg bloeit. Vaak laat het weer zo vroeg in die tijd van het jaar te wensen over en gaat de dracht van de vroege bloeiers verloren. Het is voor de bijenvolken echter van groot belang dat de vroegbloeiende bijenplanten in de directe omgeving staan. In het vroege voorjaar is de temperatuur niet hoog, voor de bijen is het dan riskant om lange afstanden te moeten afleggen voor het bereiken van drachtbronnen. Dus, om dezelfde redenen de vroege bloeiers zo dicht mogelijk bij de bijenstand! Dat geldt ook voor de laatbloeiende bijenplanten.

Vaak wordt de klacht gehoord dat de bijen niet vliegen op bijenplanten die met veel zorg dichtbij de bijenstand zijn geplant. Die bloeien dan op een tijdstip dat elders in de omgeving ook veel planten in bloei staan. Aan de vroege en late bloeiers in de directe



omgeving zullen de bijen zeker een bezoek brengen. Het stukje grond dichtbij de bijenstand, hoe klein ook, moet eigenlijk uitsluitend benut worden voor bijenplanten, die in het vroege voorjaar en in de late herfst bloeien. Zo'n heel vroege bloeier is, zoals gezegd, de gele kornoelje.

In Zuid Limburg

Gele kornoelje is een boom of een struik en behoort tot de kornoeljefamilie (*Cornaceae*). Het geslacht *Cornus* telt ongeveer 60 soorten, waarvan de meeste voorkomen in Centraal China. De oorsprong van de gele kornoelje ligt in Midden- en Zuid-Europa en in Zuidwest-Azië. De noordgrens van het natuurlijke

verspreidingsgebied ligt in België. Hij komt zeer zeldzaam voor in het Brabants District, dat grenst aan het zuidelijk deel van Zuid Limburg. Daar groeit hij ook op de kalkrijke hellingen.

Gele kornoelje is hier ook in cultuur gebracht en wordt wel toegepast in parken en plantsoenen. Hij is ook geschikt voor haagbeplanting.

Overdekt met bloemen

De bladeren staan tegenover elkaar. Ze zijn eivormig en hebben een korte steel. Als de plant in februari en maart in bloei staat moeten de bladeren nog tot ontwikkeling komen. Tijdens de bloei zijn de takken overdekt met kleine bolvormige bloemschermpjes. Onder elk schermpje staan vier geel gekleurde omwindselblaadjes, die wellicht een bijdrage zullen leveren voor de oriëntatie van bezoekende insecten. Een bloem heeft vier korte driehoekig gevormde kelkbladen. Daartussen staan de smalle heldergeel gekleurde kroonbladen. Rond de stamper ligt een kussenvormig nectarium.

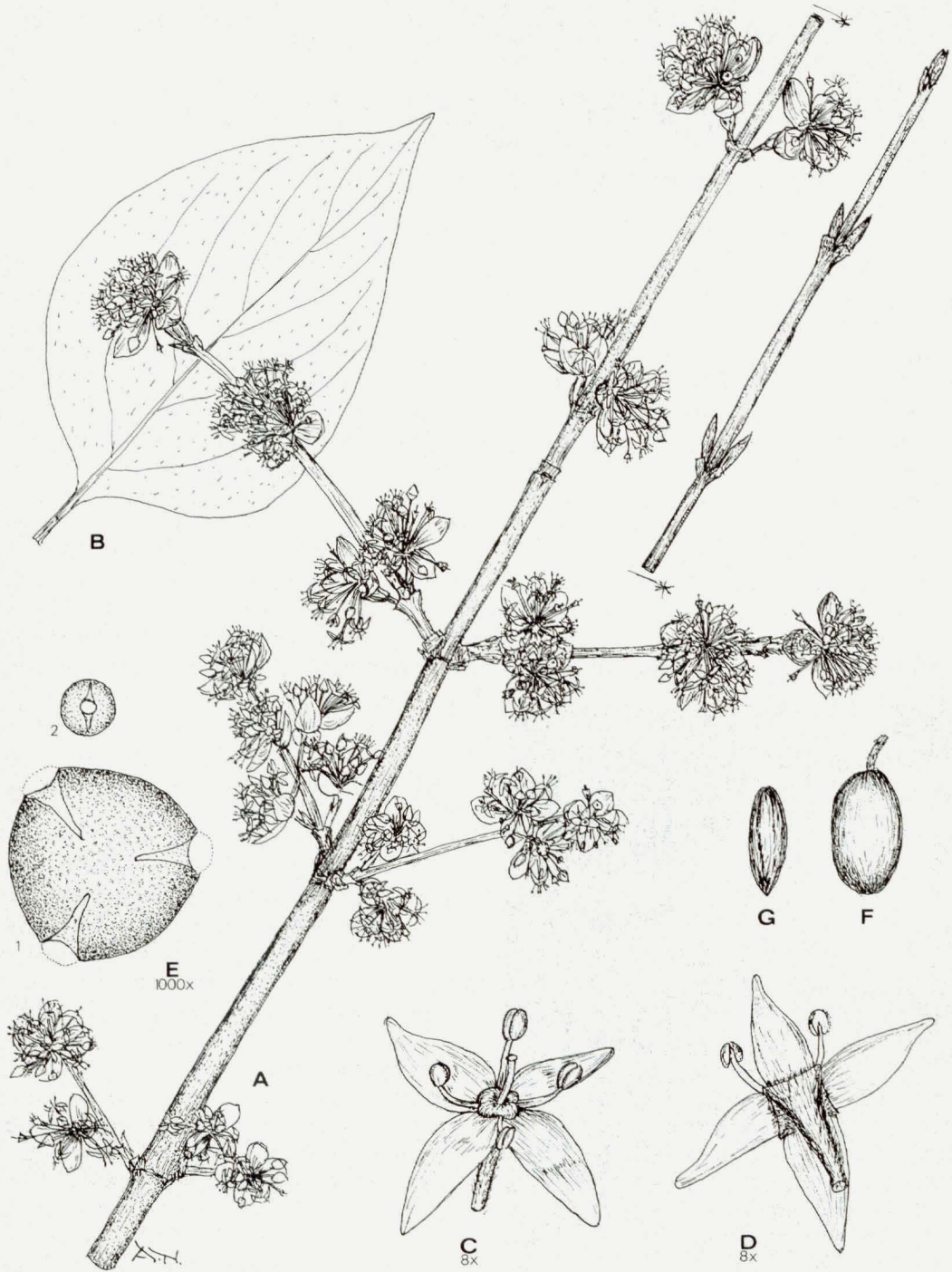
Bijenbezoek

Uit waarnemingen is me gebleken dat bijen de gele kornoelje hoofdzakelijk bezoeken voor het verzamelen van stuifmeel. Ze lopen druk over de bloemschermpjes en komen daarbij in aanraking met de helmknoppen van de recht omhoog staande meeldraden. Het stuifmeel wordt in grote klompjes verzameld, heldergeel van kleur. Het verzamelen van nectar heb ik niet kunnen waarnemen. Volgens de Baierische Flora van Fr. Paula von Schrank (1789) zou een overmatig gebruik van nectar van deze plant schadelijk zijn voor de bijen. Daar zullen de bijen hier geen last van kunnen hebben, omdat deze drachtbron maar gering van omvang is.

Vruchten

De vrucht is een steenvrucht, helderrood van kleur. Hij is eetbaar en er moet een heerlijke compote van te maken zijn. Voor de vruchtvorming is veel warmte nodig en daar ontbreekt het in onze streken nog wel eens aan.

In Hongarije komt een vorm voor met gele vruchten.



Gele kornoelje (*Cornus mas* L.)

A tak met bloeiwijze en winterknoppen; B blad; C bloem; D onderzijde bloem; E stuifmeelkorrel: 1 polair, 2 equatoriaal; F vrucht; G pit.